

BELMAGYARORSZÁGI HÍR- ÉS NYELVTUDOMÁNYI ÉRTESÍTŐ

Matica Srpska

tp—A.

NOVISAD

XXIII. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1922. november 23.

319. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétóna dében
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1 (Lobach-palota)

A jogfosztó javaslat sorsa

Szokics Manojlo demokrata képviselő nyilatkozott a *Bácsmezei Napló* beogradi munkatársa előtt az állampolgárságról szóló törvényjavaslat albizottsági tárgyalásán benyújtott indítványáról és kijelentette, hogy az csak a muzulmánok és pedig a délszerbiai muzulmánok „opció jogának egy évre való meghosszabbítását” indítványozta. A *Bácsmezei Napló* helyesen állapította meg, hogy a Szokics képviselő lapjának tudósításából az indítványnak ezt a tartalmát nem lehetett kiadni és én hozzáteszem, hogy a *Politika* tudósításából sem, amely lap parlamentari tudósításai az összes beogradi lapok tudósításai között a legkimerítőbbek és a legalapabbak.

Egyébként a képviselő ur nyilatkozatából ma sem tudom kiadni, hogy a bizottságban benyújtott javaslat eredeti szövege hogy hangzott?

Az kétségtelen, hogy nem úgy, ahogy azt a kormány szövegezésében az albizottság elfogadta.

Mert Szokics nyilatkozata szerint az ő javaslata „elsősorban Délszerbiára vonatkozott”, eme kijelentésből pedig kétségtelen, hogy a javaslatnak „kétsősorban” is kellett valamire vonatkoznia és éppen erre volna nagyon kíváncsi az ország magyar közvéleménye.

Az tény, hogy a javaslat 11. §-a a kormány szövegezésében most csak a délszerbiai muzulmánokra vonatkozik és ezeknek megadja a jogot, hogy a törvény életbeléptetésétől számított három év alatt a községi előjárásánál való egyszerű jelentkezés alapján az állampolgári kötelekkel elbocsájtottnak tekintendők. Ez a rendelkezés azonban nem az opciós határidő meghosszabbítása, amint azt Szokics Manojlo képviselő gondolja, hanem egyszerűen az állampolgári kötelekkel való elbocsájtásnak egy kedvezményes módja, amelynek megállapítására a törvényhozásnak joga van az alkotmány keretei között.

Igaz ugyan, hogy az alkotmány szerint az állampolgári kötelekkel való elbocsájtást kérő az állammal és annak polgáraival szemben minden kötelezettségének eleget tett légyen, de hát a szuverén törvényhozásnak joga van a délszerbiai muzulmánoknak az állampolgári kötelekkel való kilépés ellenében minden közjogi és magánjogi kötelezettségét kiegyenlítettnek tekinteni. Az ilyen „magyaroztat” nálunk még nem megy alkotmány sértés számbe.

És ha a honossági törvényjavaslat 11. §-a a Szokics-féle javaslat szerinti fogalmazásában nem mondana többet, a nemzetközi jog szempontjából nem lehetne ellene kifogást tenni.

De a javaslat azt is mondja, hogy az így kilépő délszerbiai muzulmánok Törökország vagy „más állam” javára optálhatnak.

Vagyis az SHS. királyság törvényhozása Törökországot vagy „más országot” (ugyan melyikre gondoltak) arra akarja kötelezni, hogy a kilépő délszerbiai muzulmánokat a kilépés tényével állampolgárainak ismerje el.

Az pedig, mégha „csak” muzulmánokról és hozzá csak délszerbiaiakról van is szó, közjogi nonsens és nemzetközi jogi képtelenség, vagy amint a külügyminisztérium felhivatalosa, a „Tribuna” mondja, „rossz vicé”.

A Bácsmezei Napló-nak nem kell skrupulizálnia afelett, hogy a

Szokics-féle módosítás kapcsában félreverte a harangokat és társnyitotta a figyelmet a honossági törvényjavaslat kodifikációs képtelenségeire.

Mert ezzel módot adott arra, hogy a kormányt igen nyomtatékosan figyelmeztessék arra, hogy a kisebbségek választójogát ilyen „trükkökkel” nem lehet kismenni és ezenkívül meg van az az elégtétele is, hogy később a külügyminiszter felhivatalosa (haber kétségtelenül nem magyar barátságából) a javaslatnak, mint törvényszerkesztési szempontból teljesen elhibázott félcmunkának, mely az alkotmánnyal, a nemzetközi szerződésekkel és a józan észsel ellenkezik, az albizottsághoz való visszautasítását és olyan szellemben való átdolgozást követeli, a mint azt a *Bácsmezei Napló* vezetőhelyen a Szokics-féle javaslat bírálatával kapcsolatosan követelte. (gl.)

Utban a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés

A budapesti jugoszláv követ tárgyalásai Pasics miniszterelnökkel

Beogradból jelentik: *Milojevic* Milán dr. budapesti jugoszláv követ tegnap meglátogatta *Pasics* miniszterelnököt, akivel hosszú ideig tanácskozott.

Mint a „Politika” jól informált körökben értesül, ezen a találkózson a jugoszláv-magyar kereskedelmi összeköttetések újra felvételéről volt szó. Ezzel kapcsolatban rámutat a lap arra, hogy a szövetséges Csehszlovákia már

nagyon élénk kereskedelmi összeköttetést tart fenn Magyarországgal.

Ma a parlamentben is, amely eddig merően elutasító állásponton volt a Magyarországhoz való gazdasági közeledéssel szemben, megváltozott ez a hangulat, úgy hogy egy megkötendő kereskedelmi szerződés ratifikálásának nem lennének súlyosabb nehézségei.

Bíróság elé állítják a belyei uradalomban elkövetett visszaélések tetteseit

Elnapolták a Ház üléseit

Beogradból jelentik: A parlament szerdai ülése előtt a minisztertanács ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a politikai helyzetre való tekintettel, különösen pedig azért, mert a radikális és demokraták között a koalíciós tárgyalások még nem fejeződtek be, a parlament üléseit december 2-ig el fogják napolni.

A parlament ülése

Délután 5 órákor nyitotta meg a parlament ülést *Lukinics* elnök. Napirend előtt *Ivanics* Mocsillo megkérde a pénzügyminisztert, hogy miért nem terjesztette be a parlamentnek az új költségvetést.

Kumanud: pénzügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a budget tervezetét már november 18-án megküldötte a pénzügyi bizottságnak.

Ezután áttértek a napirendre, a „belyei uradalomban elkövetett visszaéléseknek tárgyalására. Mi-

hadzies Stepan (rad.), *Lazics* (földm.) és *Bakics* Volin (szoc. dem.) beszédei után *Gyorgyevics* (rad.) azt indítványozza, utasítsák a kormányt, hogy mindazokat, akik a visszaélések elkövetésében részesek, állítsa bíróság elé.

Lazics ezzel szemben azt indítványozza, hogy a visszaélésekért a kormányt tegyék felelőssé.

A parlament *Gyorgyevics* indítványát fogadta el és így a belyei uradalom sarkait rövidesen bíróság elé kerülnek.

Ezután *Lukinics* elnök napirendi indítványt tesz, hogy a parlament üléseit napolják el december 2-ig. Az indítványt avval indokolta, hogy a bizottságok még nem kezdték el az eléjük fekvő törvényjavaslatok tárgyalásával. Az ellenzék ezt az indítványt nagy lármával fogadta, de végül is a többség megszavazta a határozathozatal elhalasztását.

A legközelebbi ülés ezek sze-

rint december másodikán délelőtt 10 órákor lesz.

Az agrárreform tárgyalása

Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt az agrárreform törvényeket tárgyaló mindkét albizottság ülést tartott.

A nagybirtokok kisajátításáról és a telepítésről szóló törvényt tárgyaló bizottságban nagy vita fejlődött ki a kisajátítás után lenmaradó maximum kérdése körül. Különösen *Popovics* (földm.) támadta hevesen a kormány tervezetét és a maximum megállapításának nem kötött módját ajánlotta. Szerinte minden egyes esetben figyelembe kell venni az illető föld minőségét, fekvését, termelési módját és a maximumot ehhez képest kell megállapítani.

A bizottság többsége ezt az indítványt kedvezően fogadta, úgy, hogy végül is *Krizman* elnök, hogy az eredeti javaslat leszavazását elkerülje, azt indítványozta, hogy halasszák el a határozat hozatalt, mert érintkezésbe akar lépni *Miletics* agrárreform miniszterrel. Ezt elfogadták.

A tisztviselő-törvény vitája

Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság szerdán délelőtt folytatta a tisztviselő-törvény részletes vitáját. A napirenden az V. szakasz volt. A vita élénk volt ugyan, de ezuttal mégsem voltak olyan heves jelenetek, mint az eddigi ülésekben.

A vitában leginkább *Csubrovics* (dem.), *Lazics* (földm.), *Alics* (muz.), *Jovanovics* J. (földm.) vettek részt, akiknek kifogásaira *Trifkovics* miniszter válaszolgot. Végül is az egész szakaszt elfogadták, csak a 49. §-t utalták vissza az albizottsághoz újabb átdolgozás végett.

Az ülés negyed egykor ért véget, a vitát csütörtökön délelőtt folytatják.

Itélt a bolgár nép

A népszavazás eredménye

a háboruban közös kormányok ellen

Szófiából jelentik: A tizennégy népszavazási körzet közül eddig nyolc körzetből ismeretes az eredmény. Az eredmény mindegyik a kormány védindítványának megsemmisítő többséget mutatja. Sumenóban az összes szavazatok 94 százaléka, Vracban 79, Trnovóban 75, Viddinben 71, Szófiában 56, Pasmakliban 76 és Ruzsicsukban 90 százalék esett a kormány indítványára.

Eszerint az 1912–13 évi *Gešov-Danev* kormányt és az 1918. évi *Manilov* kormányt büntetés éri. Hogy mi lesz a büntetés, arról még nem számol be táviratunk.

Ujból beszüntetik a gázgyár üzemét

Sötétek lesznek a szuboticei utcák

A szuboticei gázgyárral az utóbbi időben annyi baj volt, hogy többször volt miatta sötéteben a város, niút ahányszor értek az utcai lámpák. A gázgyár üzeme egész nyáron át be volt szüntetve, míg végre a rendőrség sürgetésére október elsején újból megindult a gázgyár üzeme. Alig mult azonban el néhány hét, ismét olyan bajok mutatkoznak a gázgyár üzemében, amelyek lehetetlenné teszik a további gázszolgáltatást.

A gázgyár igazgatósága jelentette a város tanácsának, hogy a gyár régi berendezése és retortái felmondták a szolgálatot úgy, hogy lehetetlen az üzemet tovább fenntartani. A retorták hibái következtében a gáz tele mindjárt az előlításnál elég és így részint nagy anyagi károkat szenved a gyár, másrészt nem is lehet a szükséges mennyiségű gázt előállítani.

A városi tanács szerdai ülésén foglalkozott a gázgyár bejelentésével és arra a megállapodásra jutott, hogy az üzemet ilyen körülmények között semmiesetre sem lehet fenntartani.

A gázgyár üzemét a kényszerítő körülmények folytán valószínűleg már a legközelebbi napokban be kell szüntetni és a rendelkezés álló rövid idő alatt semmiesetre sem lehet az utcai közvilágítást villanyerőre átalakítani. De ez különben se lenne egyelőre keresztülvihető, mivel a villanygyár jelenlegi berendezése nem alkalmas a fokozott áramszolgáltatásra.

Ezért arról van szó, hogy ideiglenesen úgy fogják megoldani a helyzetet, hogy a főbb utvonalak keresztződésénél fogvak csak villanylámpákat felállítani, amelyekért a város passzálé-összeget fizetne a villanygyárnak.

A kérdés leghelyesebb megoldása éppen ezért az volna a tanács nagyrésznének véleménye szerint is, hogy a város kölcsönt szerezzen a gázgyár sűrűs és alapos renoválására, mert az üzemet semmiesetre sem lehet végleg beszüntetni.

A buzaárak emelkedése

veszélyezteteti a közellátási akció sikerét

Nem elég az ellátatlanok részére megszavazott segély

Az ellátatlanokról való hatósági ellátás kérdése újabb akadályok elé ért. Amint ismeretes, a legutóbbi közgyűlés 650.000 dinárt szavazott meg az ellátatlanokról való gondoskodás céljára, amit a tanács pótadó alakjában fog beszélni. Az elfogadott tanácsi javaslat szerint az ellátatlanok havi 10 kilogramm lisztben részesültek volna decembertől kezdve.

A javaslat kidolgozása és a közgyűlés óta azonban a buza ára ismét lényegesen emelkedett. Ez az áremelkedés veszélyezteti most a közellátási akció sikerét. Ugyanis a 650.000 dináros költségeket az akkor érvényben volt alacsony gabonárak alapján számította a tanács, míg most ebből az összegből már nem lehet a 2417 ellátatlan részére szükséges lisztet beszerezni, hanem lényegesen több pénzre volna szükség.

Ez a helyzet két megoldási mód elé állítja a városi tanácsot: vagy újból redukálni kell a havi 10 kilogrammos fejadagokat, vagy pedig csak másfél hónapontkint lesz a liszt kiosztható. A város valószínűleg ezt az utóbbi megoldást fogja választani és így csak minden 40-45 napon kapnak az ellátatlanok 10 kilogramm lisztet.

A buza árának állandó emelkedése folytán azonban az a veszedelem is fenyeget, hogy az árak még nagyobb emelkedése is bekövetkezik és akkor még nehezebb lesz az ellátatlanok részére szükséges liszt beszérése. Éppen ezért a tanácsnak az a véleménye, hogy a leghelyesebb volna a pótadó beszedését be nem várva, az előirányzott 650.000 dinárt egyelőre kölcsönképpen felvenni, hogy a szükséges lisztet még az árak újabb

emelkedése előtt megvehessék. A kölcsön felvétele azonban a mai pénzvízszint mellett nagy nehézségbe ütközik, a malmoknál pedig készpénzben kell lefizetni a liszt árát, úgy, hogy a város valószínűleg mégis kénytelen lesz megvárni, míg a pótadó befolyik.

Amnyi azonban már bizonyos, hogy az ellátatlanok az első lisztsegélyt még karácsony előtt fogják megkapni.

A bombamerénylő vallomásai

A Szubotícán letartóztatott Balla Géza állítólag teleplezte a román király és Sándor király ellen tervezett és meghiúsult összeszküvés

Még ez év júniusában történt, hogy a szuboticei rendőrség letartóztatta Balla Géza soffírt, aki rendőri kihallgatása alkalmával azt a nagy feltűnést keltő vallomást tette, hogy a budapesti Dohány-utcai bombamerénylőnek ő volt az egyik tettese.

Annak idején részletesen beszámoltunk a rendőri nyomozás adatairól és emlékeztet meg, hogy a nagy apparátussal megindult nyomozás hírtelen abban maradt, mert a belügyminisztérium felküldte magának az iratokat. Ezzel a szuboticei vizsgálat holtpontra jutott. Balla Géza pedig az ügyészség fogházában várta a további intézkedéseket. Őt hónap mulva végre visszakereszt a Balla Gézára vonatkozó iratok a szuboticei törvényszékhez, ahol Sevő vizsgálóbírórt bízták meg a bírói vizsgálat lefolytatásával.

A beogradi Vreme évvel kapcsolatban hosszú cikkekben foglalkozik a Balla ellen folytatott vizsgálattal, a mely számos olyan részlettel bővelkedik, amelyről eddig a nyilvánosságnak nem volt tudomása és amelyek szerint Balla az erzsébetvárosi bombamerénylőben kívül a román és Sándor király elleni tervezett összeszküvésnek is egyik főszereplője. Hangsúlyozza a Vreme, hogy adatait Balla eddigi vallomásaiból merítette. Az érdekes cikk adatai a következők:

Balla Géza első feladata

Pontosan egy évvel ezelőtt, így szőll Balla állítólagos vallomása — az egyik titkos szervezet, amelynél

Balla soffíri és kémszolgálatokat teljesített, azzal bízt meg Ballát, hogy menjen Szubotícára és kímélje ki a Magyarország elleni frontot. Balla vonatkozott a parancsot teljesíteni, mert félt a szuboticei rendőrségtől, de — miként ő állítja — halálos fenyegetésekkel mégis kényszerítették. November 27-én lépte át a határt és gyalog jött Szubotícára.

Szubotícán, amely egyébként szőlőváros is, Balla azonnal munkához látott. Egy kereskedősegéd barátjának 1800 dinárt adott, hogy katonai adatokat szerezzen neki. Másnap valóban kapott is egy részletes jelentést a Halasi-úti és Palicsi-úti kaszárnyákról. Másnap ez a kereskedősegéd elutazott Szubotícáról.

Visszatérés Budapestre összeszküvés a királyok ellen

Röviddel rá Balla sulyosan megbetegedett és a szuboticei kórházban fektült ez év elejéig. Ezután visszatért Budapestre.

Teljes felgyógyulása után főnökei tervei végrehajtására alkalmazzák Ballát. Ugyanis még januárban egy titkos ülést tartottak, amelyen felmerült a két szomszéd ország, Románia és Jugoszlávia királyai meggyilkolásának terve. A szervezet egy tagját azonnal Bukarestbe küldték, vizsgálja meg »hogyan lehetne bombát elhelyezni.«

Balla Géza nem tudja, hogy végzte el a bukaresti kiküldött misztérióját. Csak annyit tud, hogy annak elutazását napon a szervezet egyik vezetője azt mondotta neki, hogy ők is elmennek Bukarestbe.

be. Jelmul pénz és ruhát ígértek Ballának.

Automobil katasztrófia

Es valóban röviddel rá a szervezet néhány tekintélyes tagja elindult automobilon Bukarestbe. Az automobilt Balla vezette. De utközben baj történt: egyszer hátrafordult, hogy tüzet kérjen, közben eleresztette a kormányt, az autó felfordult és ő lábát törte.

Szombathelyre vitték kórházba. Közben megtudta, hogy a merénylőterv meghiúsult, mert éppen azokban a napokban a román királyi pár elutazott. Balla hamarosan meggyógyult. Gazdái ekkor megígérték, hogy ott fogja hagyni őket. Mint a vizsgálóbíró előt bevallotta, valóban ez volt a szándéka, de mégis visszamaradt.

Merénylőterv Sándor király ellen

Mikor látták, hogy a bukaresti merénylőterv kivétel nélkül elhatározták, hogy Beogradban kísérletnek meg merénylőterv. A merénylőterv a király esküvője alkalmával kellett volna végrehajtani.

Balla azt állítja, hogy a merénylőterv revolvérrel kellett volna végrehajtani. Szó volt arról is, hogy a királyi palota előtt bombát robbantassanak fel, az udvari vacsora idején. A szervezet vezetői Beogradba utaztak. Tárnyaltak néhány emberrel, katonatisztekkel és ügyvédekkel, minthogy azonban az esküvőt többször is elhalasztották, lemondottak a beogradi merénylőtervről.

Eddig tart a beogradi lap értesülése Balla állítólagos vallomásáról, a melyről természetesen, mert a vizsgálat még nem fejeződött be és annak adatait a hivatalos titoktartás őrzí — nem lehet semmi bizonyosat tudni. A beogradi lap információját tehát a kellő és szükséges fenntartással közöljük, mint feltétlenül érdekes udjomságot.

A merénylőterv elejtése után a többi cinkos visszatért Magyarországra. Balla azonban Szubotícán maradt. Mint mondja elsősorban azért, mert attól félt, hogy a terroristaszervezet újabb büncselekmények elkövetésére akarta kényszeríteni. Ő pedig végleg szakítani akart a vezedelmes társasággal, mert nem volt bátorsága büncselekmények elkövetésére. De rajtavesztett, mert a szuboticei rendőrség letartóztatta.

Szonett-pályázat

Irta: Kosztolányi Dezső

Az orosz költők hivatalos folyóiratában, a »Viesznik diurna literaturov«-ban, az alábbi hirdetést teszi közzé:

Pályázat költeményre.

Az orosz költők társasága (Moszkva, Tverszkaia 18.) második költemény pályázatát hirdeti.

Feltételek.

A költemény formája szonett, rimelhelyezés »aba cca ede aba«, ötös jambus versrhák, a harmadik lánál a sornyszet kötelező.

Tárgy: »Nem történt-e meg veled, hogy a fégyvirágos ablakon, vagy a falon levő csipkés árnyékon, melyet valamilyen tárgy vetett, emberi arclet látál, melyben meghatározhatatlan szépség volt, vagy kifejezhetetlen borzalom?«

Ugy látszik, a futurizmus, expresszionizmus vívátja után a forradalom földjén, új, mindennél szigorubb formalizmus kísért. A hirdetés ez évben jelent meg, január derekán. Barmennyire különös, meg lehet érteni. Az irodalmi és politikai forradalom egyáltalán nem jár karöltve, amint a hozzá-nem-értők hiszik, csak véletlenül, kivételesen találkozunk, rendszerint ellentétben állnak, mert kiegészítik egymást. Amint kiélünk, arról nem beszélünk. Nem arról álmodunk, ami napközben megtörténik velünk, hanem arról, ami nem történik meg. A művészet is az élet álma.

Innen magyarázhatjuk, hogy az újkor legnagyobb irodalmi forradalmát. A jelképes költészetet a katolizmus indította meg, az első jelképes költők jezsuiták növendékei voltak, kik a rend, béke otthonáékai voltak ki zilált, tulvilági verseikkel. A másik, nem kevésbé meglepő, de lélektanilag természetesen jelenség, az hogy a boldveviszm, mely maga a szabadság és bomlasztás, pekes szonetteket írat, körmondatban, az ö-konzervatív művészet zsarnoki szabályai szerint. Csicserinnek a genovai tanácskozásán szebb kúrtokalapia, jobban szabóit frakkja volt és Krinszinnak gavalerosabb virágia, mint Lloyd-Georganak, vagy Barthouannak, aki az etiquitte hazáiból jött.

És formájában megfelel a pályázat szabályainak. Helyel-közzel a költő egy kis szabadságot engedett meg magának. De ez talán megbocsátható. Végre ő a fegyelem országában él s nem lehet olyan zsarnoki, mint a szovjetbeli költők, akiknek minden szabad. Különböben a hirdetés föltételei szerint nem is nevezí meg magát. Jellegje »Garabonciás«. A költeményt, mely lélektani szempontból nem érdektelen, itt közlöm:

Ó engem is kísérnek a esodák,
A fégyvirágos ablak furcsa titka
Es a falon az árny, mely néha ritka
Ábrát mutat s mindennél ténovább.

De nem esodásabb, hogy ha barszodát
Bálak ílel már nem röpit kibitka
S a drt tömbe zára mind kinyitva.
A régi börtönt építik tovább:

Kilüncseket és új bilüncseket
Az átomnak is, melyek nincsenek
S a költőnek, ki végtelenbe van már,

Hogy elieledje, mennyire szabad,
A sziv, az ősi elemforradalmár,
Erezze boldogan, hogy nira rab

Es a szonett, véren, haldion át
Ugy zárja be, mint dallamos halitka.

A pályázót azt is megjegyzni, hogy előre lemond a magas díjról, a 300.000 rubelről, melyen körülbelül két kiló kenyeret lehet venni,

A radikálisok családi vizslya

Novisadon vasárnap **Pasic** és **Protics** hívei külön-külön gyűlést tartanak

— *Novisadi munkatársunktól* —

A választási mezőgazdasági egyesületek november hó 26-án vasárnap Novisadon kongresszust tartanak, a melynek célja: állásfoglalás és tiltakozás a kormány földadó politikája ellen.

A kongresszust **Klein Mita**, **Protics Sztóján** ismert híve hívta össze, amiből radikális politikusok azt követelték, hogy a kongresszus nem tisztán gazdasági jellegű, hanem egyuttal politikai demonstráció lesz a **Pasic**-kormány és a radikálisok ellen.

A kongresszus rendezői ugyan nem tudnak róla, de az a hír van elterjedve, hogy a mezőgazdasági egyesületek vasárnapi kongresszusára maga **Protics Sztóján** is eljön Novisadra.

A **Pasic**-pártiak demonstrációjának ellensúlyozására elhatározták **Pasic** hívei, hogy ugyancsak november hó 26-án, vasárnap Novisadon radikális párgyűlést fognak tartani, amelyen **Pasic** miniszterelnök is meg fog jelenni.

A sándori villamosvonal közigazgatási bejárása

Pétótni keli a pályán a hiányokat

Szerdán délután tartották meg a most elkészült sándori villamosvonal közigazgatási bejárását. Délután 3 órakor gyülekeztek a bizottság tagjai a törvényes épülete előtt és a közlekedésszügyi minisztérium kiküldöttén kívül képviselve voltak a bizottságban a város, valamint valamennyi állami hivatalok is.

Az új vonal kiindulópontjánál örökzölddel és zászlokkal díszített diadalkapu várta a bizottságot, majd kevesebb három óra után megindult az első kocsi Sándor felé. Az utvonalon a bizottság tagjai mindenütt a legpontosabban ellenőrizték a vonal építési és megtervezési részleteit.

A közigazgatási bejárás eredményeképpen a bizottság engedélyezte az új vonal üzembehelyezését, azonban kötelezi a villamosvasut részvénytársaságot, hogy az utkereszteződéseknél és a gyalogjáróknál szűk, séges utast-íviavilásokat egy éven belül, a pályának salak helyett kavicsal való feltöltését pedig két éven belül pótolni kell.

Az új vonal megnyitásával kapcsolatos ünnepségekre **Aldhmar Delcoigne** helye meghatalmazott miniszter és beogradói követ is szerdán este Szubotícára érkezett.

A sándori vonalon esütörtökön már megindul a rendes villamosforgalom.

Szubotica város jövő évi költségvetése

Januárban akarja tárgyalni a tanács a javaslatot

A város jövő évi költségvetése előreláthatólag gyorsabban fog elkészülni, mint az idei. Epp az utolsó példán okulva a tanács elhatározta, hogy már most elkészíti a jövő évi költségvetés tervezetét. A városi tanács szerdai ülésén utasította a főszámvévőt, hogy teljes erővel lasson hozzá a költségvetés adatainak összeállításához.

A költségvetés összeállításának előkészítő munkálatai már folyamatosan vannak néhány hete. A költségvetést nem lehet még végleg összeállítani, mivel egyes bevételek és kiadások az év végéig nem határozhatók, tekintettel arra, hogy az árak és munkabérek állandóan változnak.

A költségvetési munkálatokkal

kapcsolatban rendezni akarja a város tisztviselőinek helyzetét is. A tanács módot keres arra, hogy a költségvetésben megfelelő összeget irányozhasson elő a városi tisztviselők helyzetének javítására. A városi tanács január elsejétől kezdve akár anyagi, akár természetbeni támoga-

Kavarodások a jegyzői kinevezések körül

Deputációjárás Somborba és Beogradba

A bácskai községi jegyzők kinevezése megtörtént s meg lehet állapítani, hogy a kinevezések hathatósan hozzájárulnak az államvasut bevételeinek fokozásához. A községeknek legalább felébeli deputáció készül Somborba az elispánhoz s Beogradba a belügyminiszterhez kért és argumentálni, hogy a kinevezést változtassák meg.

A jegyzői kinevezések körül tényeltörténtek furcsaságok. Megesett, hogy például Palánkára egy héttel ezelőtt neveztek ki új jegyzőt, most egyszerűen más jegyzőt neveztek ki a helyébe, az egy hetes régi jegyzőt pedig elfelejtették, vagy nem okarták máshová kinevezni. Topolára is csak nemrégiben helyezték át az új jegyzőt, a község még is volt vele elégedve, ma már új jegyző van kinevezve Topolára, a régi jegyzőnek nincs állása. Ehez hasonló eset még néhány helyen megtörtént.

A községek nagy részébe teljesen ismeretlen emberek kerültek, azokba a falvakba is, amelyeknek a jegyzővel a lakosság meg volt elégedve, oda is, ahol a jegyzőknek minden kvalifikációja megvolt: az iskolai képzettségük is, elsőosztályú állampolgárok is voltak s az uralkodó pártok érdekében is eléggé exponáltak magukat.

Csak aki tudja, hogy mit jelent egy új ismeretlen ember a községi közigazgatás élén most, amikor mindenkinek annyi ügyesbajos dolga van a közigazgatással, az érti meg, hogy mennyire indokolt a deputációzás a sérel-

tást akar adni alkalmazottainak, hogy súlyos helyzetükön segítsen. A szerdai tanácsülésen elhatározták, hogy ennek feledéséről a költségvetés fog gondoskodni.

A városi tanács úgy tervezi, hogy legkésőbb januárban tárgyalni fogja az 1923. évi költségvetés-tervezetet.

mesnek tartott kinevezésekkel szemben.

Temerinből már nagyobb deputáció járt a belügyminiszteriumban. A küldöttséget azzal nyújtatták meg, hogy a mostani kinevezés ideiglenes, még ebben az évben meglesznek a községi választások s nyomban utána a jegyzőválasztások is.

A jegyzőválasztás több községben összeesett más állami és egyéb közhivatalnok kinevezésével, átelyezésével és főlváltással. Ami nemcsak érthető szencziót, de érthető zavart és kellemetlenséget is okozott sok helyütt. A csőtől jövő változásokból ugyancsak kijutott például **Szekics** (Szeghegy) községnek, ahol a jegyzőn kívül az állomásfőnököt, a postamestert és a vasut állomás postájának vezetőjét váltották föl egyszerre. Ezek közül az egyik közvetlenül kinevezése előtt derék és ügybuzgó koszmáros volt. Kinevezése körül némi zavarok, helyesebben szólva enyhe nehézségek voltak, mert a jó öreg koszmáros nem igen tudott írni, legfeljebb fölírni. Az előnyös postai stantum azonban ennek dacára elnyerte, mert kötelező ígéretet tett, hogy a postai teendőket az írásban és olvasásban nagyobb jártassággal bíró felesége fogja ellátni, ő maga pedig majd kihordja a postát, vagyis ellátja a postaszolgálatot. A nehéz kérdésnek e megnyugtató módon történt előzetes elintézése után aztán nem is gőrdült többé akadály a kinevezése elé.

A radikálisok közeledése az ellenzékhez

Pasic a klerikálisokkal való koalícióról tárgyal

Zagreből jelentik, hogy a horvát blokk megérkezése Beogradba november 27-ére várható. A horvát blokk körében arról beszélnek, hogy az elutazás előtt **Radics** Szlavonbörbba találkozni fog **Davidovics** Ljubával.

Beogradban még mindig teljes bizonytalanság uralkodik afelől, hogy miképpen fog kialakulni a parlamenti helyzet a horvát blokk megérkezése után. Különösen a radikális pártban mérlegelik nagy aggodalommal a közeljövő eshetőségeit. Nagy az ekisezés a demokratákkal szemben, akik egyszerre kétféle is igyekeznek magukat biztosítani és miközben a blokkal és az ellenzékkel kacérkodnak, a radikálisokkal ártatlan kézzel folytatják a koalíció fantáziáiról a tárgyalásokat.

Eppen ezért a radikális párt sem hajlandó ezt tovább türelmi nézni és még egyfelől igyekezni fognak minél előbb a demokratákat nyit szívalásra bírni, másfelől maguk is megkezdik az ellenzékkel és a horvát blokkal az egyezkedési kísérleteket. Ezzel a radikális párt is rá fog lépni az új politikai kurzus ösvényére. Különösen **Protics Sztóján**nak a pártban még beléző barátai igyekeznek az egész pártot ebbe az irányba átvinni.

Hozzá fűzi a lap, hogy az **Udvarbál** azt a kívánságot hangsúlyozták, hogy ebben az esetben olyan kormány alakuljon, amely a jelenlegi parlamenttel tovább tudna dolgozni. Csak ha ez nem sikerülne, akkor lehet választási kabinetre gondolni. A korona nem bízhatja a választások vezetését a parlamenti kisebbségre mindaddig, amíg ki nem meritnek minden lehetőséget egy olyan koalíciós kormány alakítására, amelynek többsége lenne a parlamentben. Eppen ezért azt hiszik, hogy **Radics**ék megérkezése után hosszú és súlyos válság lesz, amelynek megoldását nem lehet előre látni.

Jóslásokba bocsátkozni ma még nem igen lehet, mert minden nap újabb irányba terelheti a válságot. Az azonban bizonyosnak látszik, hogy a horvát blokknak Beogradban való megjelenése döntő esemény lesz és a megdagadt ellenzék fronttal szemben a mai radikális-demokrata koalíció nem sokáig állhatja meg a helyét a parlamentben.

Nem kap állami segílyt a szuboticiai színház

Sulyos helyzet előtt áll a szintársulat

Ismeretes, hogy a szubotici szintársulat a szezon megkezdése óta minden lehető elkövetett annak érdekében, hogy a kormány támogatása a színházat. Annak idején küldött-ség is járt Szubotícáról a közoktatásiügyi minisztériumban, ahol kiliatásba helyezték a szintársulat anyagi támogatását.

Annál megelépbönn hat most az a távirat, amely szerdán érkezett Beogradból a szintársulat bizottságához és amelyben a kultusz-kormány arról értesíti a várost, hogy *ezidőszent nincs költségvetési fedezet, amiből a színháznak állami szubvenciót adjon a kormány.*

Ez a körülmény most nagyon nehéz helyzetbe hozza a szubotici színházat, miután állami szubvenció nélkül alig tartható fenn a színház szezon. A színházak ma mindenütt csak anyagi támogatással tudnak működni vidéken és különösen áll Szubotícára, hogy telt házak mellett sem lehet fedezni a nagy költségeket, a szláv színházi közönség sem elég nagy a színház fenntartására.

A súlyos helyzetben úgy próbálnak segíteni, hogy a város a lehetőségek szerint támogatja a szintársulatot, másrészt a színház a jövőben több zenés darabot fog műsorára tűzni, hogy a nemsláv közönség érdeklődését is inkább megnyerje.

A kormány bélyegeladása

Ellátványosított negyvenmillió dinár névértékű bélyeg

A »Bácsmegyei Napló« már röviden hírt adott arról, hogy **Miladinovics** Zsarkó postaiügyi miniszter egy zagrebi cégnek a forgalomból kivont régi szerb bélyegeket 2.200.000 dinárért adta el, amelyeknek eredeti névértéke 40 millió dinár volt.

Ez a híradás nemcsak a bélyegkezelkedők között keltett föltűnést, hanem a bélyeggyűjtők nagy és kiterjedt körében is. A posta minden országban el szokta adni időkönként a még használatban, de a forgalomból kivont régi, valamint a sok felgyülemlett használt bélyegket. Ilyen eladásoknál azonban — minden országban — a posta nyilvános árverészt szokott kiírni, mivel ezzel a kincstárt esetleges károsodástól megóvják. Meglepo ez az eljárás azért is, mert eddig sohasem a postaiügyi miniszter eszközölte az ilyen eladásokat, hanem a postáigazgató-ság a megfelelő közegek közremű-

A Vreme« szerint a blokk megérkezése után a kormány-nak azonnal le kell mondania.

ködésével értékesítette a forgalomból kivont bélyegeket.

Mindenki tudja már azt, hogy a postabélyegeknek forgalmi értékük van, a használatlanoknak éppen úgy, mint a használtaknak. A bélyeggyűjtők száma oly nagy mértékben szaporodott, hogy állandóan növekszik a bélyegek iránti kereslet. Több újonnan alakult kisebb államban, mint pld. Danzig, ugyszólván a bélyegeiből tartja fenn magát. Ma már nyugodtan azt lehet mondani, hogy a postabélyegzet a gyűjtési szenvedély az egyik legkeresettebb cikké lépett elő, a legszélesebb körök érdeklődnek iránta és így éppen nem helyeselhető a postaiügyi miniszter eljárása, amellyel egy céget monopolizáltság kedvezményben részesít. Ha ezekre a bélyegekre is nyilvános árverést írtak volna ki, úgy nagyon sok bevételt és érdeklődő jelentkezőt volna, akik bizonyára sokkal nagyobb árat kínáltak volna a kincstárnak a nemzetközi bélyegpiacon is értékes szerb és jugoszláv bélyegekért.

Megszakadtak a tárgyalások a vasmunkások és a munkaadók között

A szülötai vasmunkások egy része napok óta sztrájkban áll. Születel az üzem Rotmann írre, Vasbutorgyár r.-t. és a Seidner-féle vasbutorgyár üzemében. Szerdán délután a munkások és a vasmunkások kiküldöttjei közti tárgyalás volt, amely azonban megegyezésre nem vezetett. A legnagyobb ellentét az, hogy a munkások határozata szerint a bérleszállítás csak akkor eszközölhető, ha a szükségesleti cikkek árai huszonöt százalékkal esnek, ez esetben a bérleszállítás a huszonhatodik százaléktól kezdve kezdődik, a béreket azonban a drágulás arányában emelni kívánják, ha a drágulás kisebb is huszonöt százaléknál.

A munkaadók így interpretálják a munkások kívánásait s hallani sem akarnak annak teljesítéséről, csupán abba egyeznének bele, hogy huszonöt százalék áreszköves, vagy emelkedés a munkabérek leszállítására, vagy emelésére ne legyen kihatással, csak az ennél magasabb árdifferencián.

Minthoogy a munkások megbízottainak nem volt mandátumuk, hogy a memorandumban foglalt kívánásokon változtassanak, a mai tárgyalás eredménytelenül oszlott szét. A munkaadók arra készülnek, hogy a sztrájkoló munkásokat elbocsátják, s vagy idegenből hozatnak munkásokat, vagy beszüntetik az üzemet.

Sertések a nagy politikában

A levegőben lógó miniszterválság Beogradból jelentik: Pucej földmívelési miniszter új jegyzéket adott át a minisztereknek, amelyben azt javasolja, hogy az elősértés kivitelét vámiát a következőképpen állapítsák meg: 60 kg.-ig darabonként 100 dinár, 60-100 kg.-ig 150 dinár, 100 kg.-on felül 250 dinár.

A minisztertanács szerdai ülésén az ügyben a döntést a legközelebbi ülésre halasztotta. Nagyon valószínű, hogy a kormány ezzel a javaslattal szemben a pénzügyminiszterium által javasolt magasabb vántételeket fogja elfogadni, úgy, hogy Pucej lemondása biztosra várható.

Pucej egy nyilatkozatában cáfolja a lemondásról elterjedt híreket és azt állítja, hogy az ügy-

ben előbb pártjának, a kmet pártjánk instrukcióit fogja bevenni. A párt tagjai azonban nincsenek Beogradban és így csak néhány nap múlva dönthet.

Nagyon jellemző karrikatura jelent meg a Pucej-Zserjav affértól a Novi List keddi esti számá-

A szövetségesek lausannei békefeltételei

Nem akarják teljesíteni Törökország követeléseit

Lausannei jelentés szerint a szövetségesek békefeltételei Törökországra nézve nagyon kedvezőtlenek. A szövetségesek a tengerszorosok és a Dardanellák teljes szabadságát követelik még haboru esztére is, azt kívánják, hogy a törökök csak önkéntes hadsereget tartsanak fenn európai területen, továbbá követelik, hogy a törökök mondjanak le a Görögországtól kért hadikérpótlásról s ragaszkodnak hozzá, hogy *„onstanandinoly és a semleges zóna a békeszerződés ratifikálásáig a szövetségesek megszállása alatt maradjon.”*

A lausannei konferencia keddi első ülésén a különböző bizottságok alakultak meg és arról tárgyaltak, hogy a konferencia ülései nyilvánosak legyenek-e, vagy pedig zártak. Lord Curzon és Poincaré, valamint az olasz delegáció vezetői, Garoni a *„török ülések mellett foglaltak döntést, míg a török delegáció tiltakozott ezen terv ellen és kijelentette, hogy hivatalos kommunikációt akar kiadni a békekonferencia üléseiről.”*

A török delegáció Oroszországnak a konferencián való részvételét

A Deutsches Volksblattnak

Nem óhajtok hosszas, kicsinyes, töviskarcos vitatkozásba kezdeni, csupán néhány szelvényre, néhány tollba kívánkozó megállapításra szorítkozom Korrell Filp, a *„Deutsches Volksblattban”* megjelent cikkével kapcsolatban, mely védekező-vádoló válasz volt november 17-én megjelent *„Müller-Guttenbrunn”* című írásomra.

Sajnálom, hogy a *„Deutsches Volksblatt”* szerkesztője részben félreérti, részben figyelmen kívül hagyja megállapításaimat. Írásomban többször hangsúlyoztam, hogy a svábság ne tagadja meg bölcsőjét, nyelvét, kultúráját, mégis Korrell szerint azt kívánom, hogy a németek egymás között magyarul beszéljenek. Illyesmit sohasem írtam, hanem csak azt, hogy a svábság „talán még nem vett fája és származása ellen, ha más nyelven is beszél”. A kultúrának nincsenek nyelvi korlátai, csak nyelvi jellegzettségei. Az ember sokszor szegénynek, szomjának, megszorítottnak, ki nem elégítettnek érzi magát, ha nem ezeket a nyelvi jellegzettségeken keresztül élvezi és keresi a szépet és a nemest. Ugy gondolom — lehet, hogy rosszul gondolom — hogy az még nem német kultúra, ha az ember másról-holnapra elfelejti a magyar szót, ha a megfordított köpenyeket a magyarokat szidják és gyalázzák hibás, izetlenül rossz németiséggel. Német kultúrát más irányban, más szellemeknél kell keresni.

Ó, értem a metsző gnyvt, nagyon jól tudom, hogy az említett német nagyságokon kívül, még elég számos nemes germán van s éppen ezért érthetőnek találom, miért unalomig azt az egyetlen egyet ünnepelni, aki a magyarokat gyűlölte és rágalmazta. *„Müller-Guttenbrunn”* a svábság öntudatra ébresztése, ezért kell őt ünnepelni — olvasom a német újságban. Nem akarok a megokolás helyessége felett vitat-

ban. A rajz „Le Zserjavval” felírást következő: Pucej felteartott karokkal áll egy sereg hízott disznó között, amelyek könnyeznek. A kép aláírása pedig ez: *„Mi nem vagyunk állameilenes elemek, még sem kapunk utlevelet a külföldre.”*

illetéleg is kérdést intézett a szövetségesekhez, akik azt választották, hogy *„a szövét nem vehet részt a béketárgyalásokon, mert nem választott a hozzá intézett kérdésekre. Poincaré egyébként kedden déntán Lausanneból visszautazott Párisba.”*

Athénből jelentik: A minisztertanács legutóbbi ülésén foglalkozott a bolgároknak tráciai igényeivel. Az ülés után táviratot küldtek *„Verzósznak”* Lausanneba, melyben megbízzák, hogy Sztaboliniszkiel közvetlen tárgyalásokat folytasson a Bulgáriának adandó kereskedelmi zóna alapján.

Az olasz lapok azt követelik, hogy abban az esetben, ha Jugoszlávia Szalonikában kikötőt kap, *„Olaszország követeljen északi Dalmáciában és a Quarneróban rekompenzációt.”*

Beogradi jelentések szerint politikai körökben nem bíznak a Lausanneból érkező kedvező hírekben. Az ellenzéki pártok azt követelik, hogy a külpolitika ellenőrzése végett *„ismét alakítsák meg a skupstina külügyi bizottságát, amely a jövőben állandóan működne.”*

közni, csupán azt találok furcsának, miért nem választják sohasem külön az öntudatra ébresztést az igaztalan magyargyűlöletől, miért nem olvastunk vagy hallottunk Müller-Guttenbrunn ismertetése és diósejtés közben sohasem arról, hogy többször, igaztalanul, tájékoztatlanul vádolt és tényeket hamisított.

A *„Deutsches Volksblatt”* szerkesztője azzal hizeleg önmagának, hogy jóbban meg tudja érteni más népgondolat- és érzésvilágát, mint én. Ha ez így van, úgy Korrell ur — a magyar néplátószögéből szemlélődve — meg fogja érteni a Müller-Guttenbrunn tömjenezés sértő és időszertlenül voltát. Mert a magyarság (azt hiszem az fölösleges ismételn i, véres, fájdalmas példákkal illusztrálni) igazán nem érdemel német részről ilyen sérelmes bánásmódot.

En nem tartom *„Müller-Guttenbrunn”* nagy írónak. Ez kritikai jogom, ilyen a szépbérsésem, ezt állapítja meg az „esprit de discernement”-om. Ahogy Schopenhauer kifejti esztétikájában a szemléző, a „reines Subjekt des Erkennens” kritikája csupán alanyi lehet. Ezen fölösleges és céltalan hosszasan vitatkozni. Abban azonban tökéletesen igaza van a cikkírónak, hogy Müller-Guttenbrunn helyét és értékét pontosan az utókor fogja meghatározni. De szerény véleményem szerint az eddig elfogyasztott könyvek számát nem lehet zsinórmértékül alkalmazni, mert akkor Courtlis Muller az első német író hevcn állna és a nagyszerű gyémántköszörös: Stefan George az utolsó között ácsorogna.

Még csak azt, hogy Petőfi sehogyan sem illik bele Korrell ur revans-hasonlatába. A tisztán klaszikus Petőfi nevesek a magyaroké, Petőfi az egész világné, míg Müller-Guttenbrunn előrelátólag csak a németeké marad. Aztán meg nem lehet a szabadságért vérző magyarságot s azt a forradalmi, lángoló hangulatot, az önként magyarsodó svábsággal s a feudalizmus, a kapitalizmus kényelmes, lomha-

békés éveivel összehasonlítani.

Írásom azért írtam, mert bántó éket, oktalant ellentétet láttam a két nemzetiség között és semmiesetre sem azért, hogy kedvtelenséget okozzának vele a németek körében. Írásom célja éppen megértésére volt a békés együttélés és egyttudolgozás szükségességének. Fájlalom, hogy Korrell ezt félreértette, hogy nyugodt, tárgyilagosságra törekvő megállapításaimban ismételt (?), harcos bindzatórest lát. En komolyan, vagyóran, őszintén szeretném, ha megtalálnók egymás kezét kinokon, szépségeken, álmokon keresztül, ha megtalálnók egymás lelkét Goethe gondolataiban, Kart bételetében vagy Beethoven hatalmas hangja között, ha megtalálnók egymásst abban, ami szép, emberi és örök.

Szentelceky Kornél

A magyar nemzetgyűlés szerdai ülése

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén huszonkét interpellációt jelentettek be. Az ülés megnyitása után Vass József népielőli miniszter a lakásügy rendezéséről szóló törvényjavaslatot terjesztette be a nemzetgyűlés elé. Eörfly, a gazdasági bizottság előadója két jelentést terjeszt elő, amelyekre kimondják a sürgősséget. Lerch, a közgazdasági és munkaügyi bizottság előadója az éjszakai munka eltűntéséről tesz jelentést, a mire szintén kimondják a sürgősséget. A megyei és közügyi tisztviselők létszámcökkentésének szabályozásáról és a városfejlesztésről szóló javaslatok tárgyalásának első felszólalója, Nagy Ernő, hosszú beszédet tart a javaslatok ellen. A hiba — ugymond — nem az emberekben, hanem a rendszerben van. Az egyes kormányok a kllkrendszer honosították meg és a kiváltásokat a családok érdekszővségévé silvesztették. Ha a megye nem választana megyei képviselőket, erős lenne az ország és jobb lenne a közigazgatás. Törvényt kellene hozni arról, hogy a megyei tisztviselőknél tilos a politizálás.

A felesége és leánya meggyilkolt egy óbéai gazdát

Beeskerekéről jelentik: A torontalmegyei Obéba község lakosságát reitélyes gyilkosság tartja izgalomban, amelynek körülményeit eddig még nem sikerült kideríteni. Szerdára virradóra Obéba közelében levő tanyaja mellett átlított szivvel meggyilkolva találták Rista Tanasie gazdálkodót. A gyilkossággal Tanasie feleségét és leányát gyanúsítják. Rista Tanasie óbéai gazdálkodó kedden este 7 órakor kiment közeli tanyaárára, hogy az ott folyó építkezések ügyében intézkedjék. Másnap reggel a tanya mellett meggyilkolva találták Tanasiet, átlított szivvel, egyik kezében vasvillát szorongatott. Az óbéai esendőrös azonnal értesítette az esetről a velki-kikindai törvényszéket, ahonnan Kupka Bogoszlav helyettes vizsgálóbíró. Mandies jegyző és dr. Ranecsis Csedo törvényszéki orvos azonnal készült a helyszínre. A megéjtett nyomozás során a vizsgáló bizottság olyan adatoknak jutott birtokába, amelyek valószínűvé tették, hogy a gyilkosságban nagy szerepe van a meggyilkolt feleségnek és 17 éves leányának is. Megállapították, hogy Tanasie rosszul élt családjával, a civakodás napirenden volt közöttük, különösen azért, mert az asszony más férfiak barátságát kereste. Az asszonyt és leányát letartóztatták.

HIREK

●●●

— **Megünnepeleék Sándor király és György herceg kibékülését.** Beogrdból jelentik: Szerdán este a király gála-dinert adott, amelyen a kormány összes tagjai és a pátriárcha is részt vettek. A dinert a fivérével való kibékülés öröme rendezte a király.

— **Az állami tisztviselők drágasági pótléka.** Beogrdból jelentik: Az állami tisztviselők december 1-én Splitben országos nagygyűlést tartanak, amelyen a tisztviselőtörvényről fognak tárgyalni. Csütörtökön délelőtt a pénzügyminiszteriumban a tisztviselőtörvény tárgyaló miniszteri bizottság ülést tart, amelyen a parlament bizottság előadja. Reizner képviselő és a tisztviselő szövetség elnöke, Jovanovics is részt vesz. Ezen az ülésen a drágasági pótlékokról fognak tárgyalni.

— **A tizenharmadik havi fizetés.** Beogrdból jelentik: A pénzügyminiszteriumban tárgyalások folynak arról, hogy volna lehetséges a költésvetésbe beállítani a tisztviselők 13-ik havi fizetését, hogy azt Laracsony ajándékképpen kiuttalassák. Ugy látszik sikerülni fog olyan megoldást találni, hogy a szolgák 800, a nem végleges tisztviselők 1000, a véglegesek egyenlően 1500 dinárt kaphjanak tizenharmadik fizetés idejében.

— **A jugoszláv Duna-bizottság Budapestre távozik.** Beogrdból jelentik: A külügyminiszterium elrendelte, hogy a nemzetközi Duna-bizottsághoz beosztott jugoszláv delegáció költözzön át Pozsonyból Budapestre, ahova az egész bizottság már áttette székhelyét.

— **A sentai magyarság Petőfi ünnepe.** Sentáról jelentik: A sentai magyar társadalom Petőfi születésének százéves évfordulója alkalmából nagyszabású Petőfi-ünnepélyt rendez. Lelkesen készülődnek a halhatatlan költő centennáriumának megünneplésére.

— **Senta város ingyen házhelyeket ad a kisiparosok és szegények részére.** Sentáról jelentik: A városi tanács kedden ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a december 5-iki városi közigyelés elé javaslatot terjeszt, hogy kisiparosok és szegények részére ingyen házhelyeket adjanak. Akik ilyen házhelyeket kapnak, kötelesek egy éven belül építkezni és a telkeket másnak el nem adhatják. A tanács az ingyentelen adományozásával és az építkezési kötelezettség kimondásával a lakás-ínségben kíván enyhíteni.

— **A szakszervezetek nemzetközi konferenciája.** Párisból jelentik: Szerdán kezdődött meg Párisban a szakszervezetek nemzetközi konferenciája, amelyen a francia újjáépítési kérdésével foglalkoztak. A konferencián az angol, olasz, német, magyar, belga, cseh és holland szakszervezetek kiküldöttjei vettek részt. Az idegen szakszervezetek kijelentették, hogy készek Franciaország újjáépítésében részt venni, ezt azonban nem azért teszik, hogy a munkanélküliség foglalkozáshoz jussanak, hanem azért, mert erkölcsi kötelességüknek tartják, hogy Franciaországnak segítségére legyenek az újjáépítésben.

— **A francia szenátus a nők választójoga ellen.** Párisból jelentik: A szenátus 156 szavazattal 134 ellen kimondta, hogy a nők választójogáról szóló törvényjavaslat tárgyalását, amit a kamara elfogadott, leveszi a napirendről.

— **Dr. Slezák Lajos távozása.** A novisadi magyarságot nagy vezetés érte. Egyik közbecsüléstől övezett kiváló vezető egyénisége, dr. Slezák Lajos ügyvéd, Novisad város volt főispánja, a város volt országyűlési képviselője, ma véglegesen elhagyta Novisadot. Dr. Slezák Lajos Magyarországra optált és Budapesten telepszik le, ahol ügyvédi irodát nyit. Távozása nemcsak a novisadi magyarságra nézve jelent veszteséget, de az SHS. állam egész magyarságára is, amelynek igazán nagy szüksége volna olyan kiváló, nagy tudású és a közszemponjtábol oly értékes vezető férfiakra, mint amilyen dr. Slezák Lajos. Fájdalmas rezignációt kell bennünk jogszlavi magyarokban minden alkalommal, ha vezetésre hivatott, nagy erkölcsi, kulturális és politikai nivót jelentő régi vajdasági közeleti férfiak távozásáról kell beszámolnunk. Dr. Slezák Lajostól távozása alkalomával a novisadi római katolikus hitközség, amelynek hosszú évek során át felügyelője volt, ünnepséges keretek között búcsuzott el tegnap. A hitközség nevében Fáh Ferenc optábelános búcsuztatta dr. Slezák Lajost, aki meghatótt szavakban mondott köszönetet.

— **A szubotcai újságíró-szekció december 2-án.** szombaton délután 4 órakor a Lloyd helyiségében rendez közzgyűlést tart, melyen a szekció tisztákarát választja meg. Erre a közzgyűlésre a tagok a hirdalpokban közztetett meghívó utján hivatnak meg. A közzgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.

— **Újabb zavargások Braunschweigban.** Berlinből jelentik: Braunschweigban a kommunisták által felizzgatott ifjuság ismételt tüntéseket rendezett a drágaság ellen. A tüntetése később zavargássá fajultak, amelynek során számos üzletet kifosztottak. A rendőrség meg akarta akadályozni a fosztogatást, amiből összeütközés támadt a rendőrség és a tüntetők között. A tüntetők a rendőroket kövekkel támadták meg. Mindkét részről sok sebesült történt, egy rendőr meghalt.

— **Terjed a csehországi bányász-sztrájk.** Prágából jelentik: Az észak-csehországi szénvidékeken a bányászsztrájk egyre jobban terjed. Szerdán Brix bányamunkásai léptek sztrájkba, akik a villamos műveknek szénrel való ellátása után valamennyi tárnában beszüntették a munkát. Az északnyugati cseh szénterületek üzemi tanácsa értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy felkérlik a kormányt, hogy ne küldjön a sztrájkterületekre csendőrséget és katonaságot, mert meg fognak egyezni a munkásokkal. A bányamunkások péntekre Prágába országos nagygyűlést hívtak egybe, amelyen a sztrájk folytatása, vagy megszüntetése ügyében dönteni fognak.

— **Tüz a tábornokné lakásán.** Novisadról jelentik: Szerdán délután özv. Knezevics Márkó tábornokné lakásán szobaitüz keletkezett. A házhelyek idejében észrevették a tüzet és mielőtt a tűlozók megérkeztek, el is oltották.

— **Sentán lovasrendőrséget szerveznek.** Sentáról jelentik: Nikolics György rendőrkapitány a városi közzgyűlés elé javaslatot fog terjeszteni lovasrendőrség szervezése ügyében. Senta város, de főleg a tananyag közbiztonsága feltétlenül szükségessé teszi a lovasrendőrség szervezését.

Szegény szultán, szegény Kemal pasa

Szegény szultán, jaj de szomoró a sorsa. Elvesztette a trónját, menekünie kellett a saját birodalmából, ő is emigráns lett. Most ott kuksol az angol hadihajók árnyékában, Malta szigetén, ahol egykor a búzske és rettenetelen máltai lovakok agáltak, dorbézoltak és kegyetlenkedtek. A konstantinápolyi táviró pedig hírgén kopogtatja szét a világ különböző tájai felé azokat az érdekes, sőt izgalmas eseményeket, amelyek a meglutagodott szultán nem nagyon emléletes ellátása óta gyors egymásutánban követik egymást. Ezekből a hivatalos komolyasú és hivatalos rövidségi táviratokból megtudjuk, hogy a szegény szultán nem is olyan szegény, mert minden kincset, minden értéket, minden még híngó vagyonát magával vitte Málta szigetére s hogy emiatt nagy a szomorúsága a szultán feleségének. Azokat tudnifikk nem vitte magával. Valószínűleg azért, mert nem jelentettek valami tulszóságos nagy értéket a számára. Egy-égyütt azt is jelentik Konstantinápolyból, hogy a szultán három felesége, mihelyst a nagyur kitette a lábát a háremből, azonnóm hűséget fogadott Kemal pasának, azaz az angolai hormánynak. Nem valószínű azonban, hogy Kemal pasa rellakálni fog az öreg hátszyukra. Nagy tévedés azonban, ha azt hissi valaki, hogy a meglógtt szultánnak csak három felesége volt. A letározásnál kiderült, hogy a padisah kesély hétszáz kis nő tartott raktáron. Mind a hétszáz odalissz egyfól egyig szép és fiatal. Ezek is rögton leajándították hűségüket Kemal pasának. Szegény Kemal, mit csinál majd ennyi nővel, pláne ha vesszük, mint előbbiek török főúrnak, neki magának is van legalább három-négy száz odalisszija, most aztán ezernél, sőt ezernél is több lesz. Ezeregyétszaka-mesébe való az eset igazán. Csak az a baj, hogy nagyon elfoglalt ember mostanában a rokoszenves Kemal, a háború meg a béke miatt se éjjele-se nappala, egysm, nem hogy ezeregyre tudná a szabad idejét.

— **Eltagadta földjét az agrárreform elől.** Novisadról jelentik: Petkov Gyóka gazdonovci lakos az elmúlt tavaszon, mikor az agrárreform-bizottság ott járt, földjébol két parcellát elhaglatott és nem jelentette be a bizottságnak, hanem 2500 dinárért bérbe adta. A hatóságok erre ráloztek és a titeli csendőrség Petkovot csalás miatt letartóztatta és bezárolította a novisadi ügyészségre. It kihallgatták és ellene az eljárás megindították, de egyben szabadlábra helyezték.

— **Bor helyett marólugot ivott.** Sentáról jelentik: Kormányos Ferenc 53 éves sentai földműves szerdán a lakásán tévedésből bor helyett egy üvegból marólugot ivott. Súlyos belső égési sebekkel a kórházba szállították.

— **Heumann Rózsa budapesti hangversenye.** Budapestről jelentik: A szubotcai származású jeles ének-művésznő, Heumann Rózsa ma tartotta meg a Vigadóban ária és dal-estélyét. Músortan Brahms és Wolf-dalok szerepeltek, azonkívül Lányi Ernőnek két-két dala. A közönség lelkesen ünnepelte a kitünő művésznőt, akinek a szülni nem akaró tapsok utjabb és utjabb énekszámmal kellett megkészőnnie.

— **A srbohráni magyar iparosifjuság miutásága.** A srbohráni magyar iparosifjuság november hó 25-én, szombaton este fél nyolc órai kezdettel kabareával egybekötött Katalin táncestélyt rendez. A műsortan a következő személyek szerepelnek. Az ókor komédia egy felvonás. Előadók: Pentz Kornél, Lestár Elek, Toizán János, Kuris Miklós. Szavazzon rdm János bácsi és még más bohózatok és jelenetek, amikben a következők szerepelnek: Gálík Antal, Kiss Olgica, Sebők József, Guszella Lajos, Horváth Pál, Baranyi Pál. Lesz még női szépségverseny és férfi csúvaság verseny is.

Mit szkol hozza?

— **A srtészkóttel miatt megbukik a földművelésügyi miniszter.** Nem is keseredett a korpa közé, mégis megesszik a disznók.

— **Katalin bál.** A szubotcai Népkör az idei Katalin bálát a »Szeretet« nögyelet által fenntartott tüdőbeteg gondozó intézet alapja javára rendez. Az érdeklődésből itélve ez a bál méltó befejezése lesz az őszi mulatságoknak. A bál november 25-én, szombaton esti 8 órai kezdettel a Népkör helyiségében tartják meg.

— **Aláírták a magyar-cseh kereskedelmi szerződést.** Budapestről jelentik: A magyar-cseh kereskedelmi szerződést szerdán a külügyminiszteriumban aláírták. A szerződés nagy általánosságban foglalkozik a két ország kereskedelmi viszonyaival. A részletekre és az árucere egyezményekre vonatkozó tárgyalások a jövő héten kezdődnek Prágában. A cseh-szlovák megbízottak szerdán visszazöveztek Prágába.

— **Szobotica közlétsziasági felügyelőt keres.** A város közlétsziasági felügyelőjének és gyepmesterének szerződése január elsején jár le és a jelenlegi alkalmazott nem vállalja tovább tisztségét. Ezért a tanács szerdai ülésén elhatározta, hogy az állás betöltésére pályázatot ír ki.

— **Vallott a sombori kabáttoivai.** Becskerekéről jelentik: A Somorban betérés miatt letartóztatott Heumann József örássegédet, akinek lakásán egész tólikabát és kalapraktárt találtak, szerdán Becskerekre szállították. A becskereki rendőrség Heumann részletesen bevallotta a lopásokot és elmondta, hogy a tólikabátokat és kalapokat Becskereken, Zombolyán és Szubotcán lopta és Somorba vitte értékesíteni. A nyomozást folytatják.

— **A Landau-pór katonai tárgyalása.** Budapestről jelentik: A Landau-ügy szerdai hadbírosági tárgyalásán folytatott a tanúkihallgatásokat. Az első tanu báró Horváth Ferenc szádos volt, aki annak idején Landauék letartóztatását elrendelte. Azt vallja, hogy Sipoš bemon-dására rendelte el a letartóztatást. Sipoš azt jelentette neki, hogy Landauék kormányzószertést és hadserregyalizást követtek el. A következő tanuk, Korintyn és Perteley ügyvéd, csak lényegtelen vallomást tettek.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alešch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinikai volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 2-12 és d. u. 2-5-je Kralja Petra Park 7. számú házában az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4-52.

Dr. Kellert Benő ügyvéd íródját I. kör, Cara Dušana-ül. 8 (Vass Adámmal szemben) helyezte át.

Dr. Kosztelányi Árpád orvos rendelt. Wilsonova-utlica 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegyek délelőt 8-10-ig, b6r- és nemibetegyeknek délután 3-6-ig. (Salvarsan-oltások vérbafojsoknak.)

Dr. Mezey István orvosi rendelőt megnyitotta. Belyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8-11. és d. u. 3-5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Ádámmal szemben) Telefon: 695.

(*) A lazitercsói és legelősebb viláscseregi Landovic (voti Baška) vendéglőjében. Csak 2 dinár.

Nőegyleti teadélután. A Subotica-i Izraelita Nőegylet és Népkönyha által rendezendő teadélután, az előlekből félve, az idején legsikerültebb mulatsága lesz. A teadélután keretében nívós hangverseny rendez az egyesület, amelyben énekszámok, felolvasások, szavaltatok és dialógók vannak műsoron. A teadélután a Bárány-étteremben lesz vasárnap délután 5 órai kezdettel.

Dr. Wohlf József specialista szülés és nőorvos elutazott; rendeléseit folyó hó 23-ikán, csütörtökön, újra megkezdi.

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegnek részére. Rendel: délelőtt 7-9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet. Vojnich Piroška-féle ház.

Az osztályorszátek szerdai hazasán. **Lepedát és Jovanovic** az osztályorszátek subotici felárusítói által eladott sorsjegyek közül a következők nyertek: 2843 (4000 dinár), 892, 4512, 578, 511, 580, 500 (dinár), 5345, 045, 634, 7241, 246, 549, 8478 (500 dinár), 445, 9887, 976, 950, 40,471, 11,165, 172, 137, 13,078, 051, 273 (4000 dinár), 265, 097, 16,130, 164, 102, 18,655 (500 dinár), 641 (500 dinár), 611, 468, 642, 609, 22,027, 23,886, 839, 849, 879, 27,477, 264, 428, 454, 28,331, 29,409, 494, 477, 32,680, 611, 671 (1000 dinár), 636, 646, 33,775, 797, 771, 37,631 (2000 dinár), 36,135, 139 (500 dinár), 37,049 (500 dinár), 38,019, 005, 795, 764, 40,582, 567, 42,801, 44,327, 323, 343, 088, 379 (500 dinár), 45,572, 589, 550, 534, 47,999, 920, 48,377, 374, 49,800, 50,741, 723 (500 dinár), 726, 52,359, 53,882, 822, 862, 886, 876, 819, 55,223, 56,448, 438, 451, 488, 87,582, 588, 514 (500 dinár), 58,337, 59,945, 940, 932, 942, 60,938, 62,231, 274, 63,323, 64,405, 429, 500, 478, 65,530, 67,684, 709, 784, 757, 788, 680, 768, 863, 68,911, 634, 884, 885, 69,049 (2000 dinár), 075, 012, 74,002, 031, 030, 082, 056, 75,902, 063, 76,331, 326, 77,440, 485, 412, 78,847, 804, 928, 903, 79,462, 918, 749, 963, 901, 717, 962, 80,719 (500 dinár), 82,795, 796, 83,208, 85,655, 678, 678, 626, 634, 680, 634 (500 dinár), 87,105, 133 (6000 dinár), 121, 123, 124 (500 dinár), 88,176, 126, 89,001, 055, 92,099, 009 (500 dinár), 634, 93,053, 062, 94,579, 568, 355, 313, 305, 318, 674, 96,593, 518, 570, 98,544, 544, 771, 823, 593, 752, 517.

SPORT

A vajdasági futball alszövetség Novisadon gyűlést tart. Novisadról jelentik: A vajdasági futball alszövetség november hó 20-án vasárnap Novisadon gyűlést tart, amelyen résztvesznek a vajdasági labdarúgó egyesületek. A gyűlés célja az, hogy a futball alszövetség ki akar válni a beogradi központ kebeléből és mint önálló vajdasági szövetség akar megalakulni, amely magába foglalja valamennyi vajdasági egyesületet. A zagrebi központ már elhöz hozzájárult.

Subotica-i Sport-Sand, barátságos mérkőzés. Az eseményekben meglehetősen gazdag őszi futballszertant a november 26-án, vasárnap elődöntésre kerülő Sport-Sand barátságos mérkőzése fogja lezárni. Már már úgy látszott, hogy a kedvezőtlen időjárás folytán szezonzárás után vagyunk, azonban a hirtelen kedvezőre fordult és a napsgaras, tartós-nak látszó száraz őszi időjárás lehetővé teszi e vasárnap kihagyását is. A Sand a mérkőzést új felállítású halvesorával (Ördög-Boleszlín-Bence) veszi fel, míg a Sport Varga L.-el megerősített reorganizált csapatával fog szerepelni.

December 17-ikén lesz a subotica-i birkózó-verseny. A szintársulati bevonulása miatt elmaradt birkózó-verseny végleges terminusa — mint értesülünk — december 17. A vajdasági bajnokságot folytató országos birkózó-verseny a kat. Legényegylet tágas színházteremben kerül elődöntésre a Sand rendezésében. A mérkőzésre az ország legkiválóbb birkózói neveztek be, úgy, hogy a verseny valóságos eseményszámba megy.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde. November 22. A mai tőzsdén a buza áremelkedése folytatódott. A mai jegyzések a következők: Buza 405, száritott tengeri 280, régi tengeri 325, árpa 267,50—280, zab 265, liszt 0-ás 575.

Beograd. november 22. Zárlat: Páris 445, London 279, Milánó 288,50, Newyork 61,75, Berlin 1,05, Prága 200, Bécs 9098, Budapest 2,70.

Zagreb. november 22. Zárlat: Doflár 60—61, Róma 283—287, Prága 196,50—199,50, Berlin 1—1,20, Wien 0,0880—0,0930, Budapest 2,60.

Zürich. november 22. Zárlat: Berlin 0,08625 (81250), Holland 210,75 (210,40), Newyork 534,75 (533), London 24,07 (23,97), Páris 38,70 (39,70), Milánó 24,80 (25,15), Prága 17 (16,75), Budapest 0,2275 (0,22,25), Zagreb 2,05 (2,10), Bukarest 3,45 (3,45), Varsó 0,0350 (0,03,35), Bécs 0,0073, bélyezett 0,0075 (0,0073, 0,0076).

NYILTTÉR*)

A **Jadranske (Adria) Biztosító Társulat** főigénykötségének

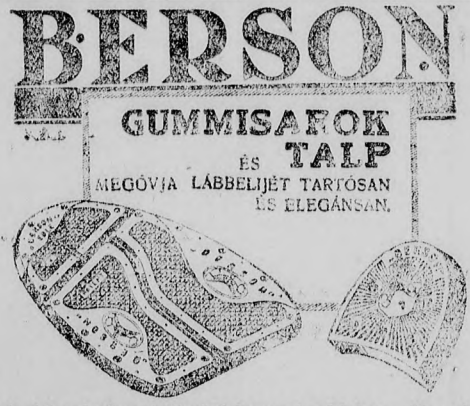
Subotica

Nyilttéri közleményükben kifejezett indokolatlan aggályokra, amelynek közlésére az erőszakos reklámhadjáraton kívül egyéb ok nem forogott fenn, megnyugtathatjuk, hogy nemzeti intézetünknek semmi érdeke sem fűződik ahhoz, hogy a közönség cégünket az önékivel összehalassza. Kijelentjük, hogy mindazokat, akik a Jadranske (Adria) Biztosító Társulattól akarnek biztosítást kötni, Önökhoz fogjuk utasítani.

Az „Adria” Általános Biztosító R. T. Főigazgatósága Subotica

*) E rovat alatt közöltökert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

GRADSKO POZORIŠTE **VÁROSI SZÍNHÁZ**
Csütörtökön, 1922. november 23-án. Bérletben A. 4.
Másodszor „A KIS GRÓF” Másodszor.
Operette 3 felvonásban **Jegyek Muzéjcsnál.**

Kapható minden jobb bórkereskedésben. Nagyan: **BERSON-KAUCSUK R. T. ZAGREB, WILSON-TRG 7**

Tűzifa
LEGOLCSÓBBAN BESZEREFHETŐ
HAJÓ ÉS WAGONFETELBEN
Ugyanott 2 jó-karban levő teherautó eladó.
GERBER SÖRGYÁR STARI-BEČEJ

Vadat szarvast, őzet, nyulat, fácánt, foglyot, vadrévét stb.
minden mennyiséget minden időben VESZ és a LEGMAGASABB ÁRAKAT FIZETI **E. VAJDA**
baromfikivitel- és vadnagykereskedés **ČAKOVEC** Medjumurje
Tavirátain: VAJDA ČAKOVEC. — Interurbán telefonszám: 59

SZÍNHÁZ

A **kis gróf**. Szerdán este mutatta be a subotica-i színház az idején második operettjét és Martos-Rényi operettje. „A kis gróf” ugyanolyan sikert aratott, mint a Tatárjárás. A darab női főszerepében **Krisz Maria** gyarapította eddigi sikereit. Szűz nagyon szépen énekelte és csak megerősítette azt a megállapítást, hogy elsőrangú primadonna. A hölgyek közül még **Ivanova** tűnt fel a másik primadonna-szerepben iskolázott hangjával és temperamentu- nos kitékával, míg **Jankovicné** a kómika szerepében faszított sok derűtséget. Az operett címszerepét **Dubacs** játszotta. A mult héten Wallersteinből csinált a Tatárjárás- ban kabinfigurát és most „A kis gróf” címszerepét anyai közvetlen melegséggel és finomsággal játszotta meg, hogy ennek a két merőben ellentétes szerepnek kitűnő alakítá- sa legjobban dicseri talentumát, a mely a szintársulati leghasznave-őbb tagjává teszi. **Masl** elegans, jó megjelenésű színész, a ripacsdirék- tor szerepében **Krisz**, a névcsal-ak-ában **Horotonovic** voltak jók. **Dere- kasan** megálta a helyét a többi szereplő és a kar is és a közönség, amelyben ismét erősen voltak képviselve a magyarok is, nem tutar- kodott az elismerés külső jeleivel. (I. F.)

Jadransko Osiguravajuće Društvo
ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT
Alapítatói: 1838-ban. Alaptőke és tartalékok: 252.000,000 Lira.
Vállal: tűz, élet, baleset, betörés, tősségi, értéküldemény és egyéb ágaza- tokban biztosításokat
mérsékelt díjak és előnyös feltételek
mellett — Felvilágosítással szolgál a Felső- bacsikai vezérigénykötség Subotican, Jela- sičeva ul. 5. szám, I. emelet, volt Váli-féle ház. Telefon 395.
Kérjük tisztelt üzletfeleinket hasonló hangzsuu biztosító sarsula- tokra való tekintettel megtevesztés elkerü- lésé végett cégünkre ügyelni, mely szó- szerint a következő:
ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT.
Helyi képviselők és tisztviselők felvétel- nek a subotica-i vezérigénykötségnel.

Eladó Osijeken
egészben vagy részben **kádárműhely** és **8398** **fakerekedés.**
Az üzem áll egy nagy lak- sából, nagy műhelyből és mellékhelyiségekből. A lakás azonnal **beköltözhető.**
Ajánlatok: **J. Janić i drug** az „Interklam” r. osijek-i képviselőjéhez küldendők „IPARVÁLLALAT” jellegre.

DIAMANT
Pékek figyelem! „DIAMANT” a Heuser & Szachka nyárból Wien-Stadtban, békebeli minőségben, nívó kapható a vezér- képviselület: Jugoslovia számára **Eduard Dužanec, Zagreb** Leninár Szuosmajerova ul. 10.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen feleségem Németh Ferencné szül. Pintér Erzsébet temetésén megjelentek és ezuttal fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondok halás köszönetet.

Külsen köszönetet mondok a fűtőházi szaktársaknak a kifejezett részvételért.

Németh Ferencz.

Felsőbácskai főügynökségünk vezetésével Lipkovits Eugen központi tisztviselő bizatott meg.

Jugoszlavija Általános Biztosító Társaság.

Telefon 368.

8440

Több oldalról hozzánk intézett kérdésekre ezuton közöljük tisztelt üzletfeleinkkel, hogy intézetünk **ADRIA BIZTOSÍTÓ TARSULAT** (Riunione Adriatica di Sicurtà) mely 1838 évben alapított Triesztben és 252.000.000 líra alaptőkével és tartalékokkal rendelkezik, nem azonos a néhány hónap előtt Beogradban 3.000.000 dinár alaptőkével indult **Adria Biztosító Részvénytársasággal** (Adrija) melynek itteni fiókigazgatóságának vezetésével Kutyanski és Pogány urak vannak megbizva. Nevezett urak intézetünkkel semmiféle összeköttetésben nem állnak.

Kérjük tisztelt üzletfeleinket ügyelni a névhasználatosság folytán esetleg előforduló tévedések elkerülése végett cégünk címére és az alapítási dátumra.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TARSULAT
vezérügynöksége Subotina.

8512

Sentán a Gyurgyovánszky-Grérczi-féle illatszertárt megvettem. Felhivom nevezett cég hitelezőit, hogy üzleti követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsek be, mert későbbi bejelentéseket tudomásul nem veszek.

520

Franjo Engelhardt.

**„JE-KA“
TEA**

a legjobb,
legfinomabb,
legolcsóbb.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ teát!

A legfinomabb

„JE-KA“

csokoládét és csokoládékülönlegességeket gyártja csakis a

Confiserie „JE-KA“ Zagreb
csokoládé-
és csokoládékülönlegességek gyára.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ deszertet!

Minden olcsó!

A raktárunkon levő összes

télihabatokat

és 7934

férfiöltönyöket

minden elfogadható árrért

kiárusítjuk

Schwarz Testvérek
Stárbeacsén

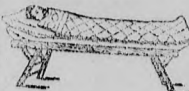
Leszállított árak!

Amerikai szabadalm.

Összehajtható

ágy

Az ágy betéttel együtt csak 700.— dinár.

Különösen alkalmas szállodák, sanatóriumok, fürdők, tanulóok, otthonok, ipari munkásságnak. Minden házban nélkülözhetetlen. Amíg a készlet tart, szétküldés egész Jugoszláviára az előálló által.

Josip Brozović Zagreb
Boškovičeva ul. 18.
Telefon 25-61.

Eladó

egy 7 járatu félmagasörlésre berendezett

vámmalom
felerésze

nagy teleppel, antezikuttal, villanyvilágítással jó buzatermő vidéken, Torontálmege Oroszlámos községben fekszik.

Czlm:

Selmezy Antal Fiai Hengermalma
Oroszlámos. 8482

TÜZIFA

vagontételben, prompt szállításra kapható

Schönberger F. Novisad

Bana Jelačića (Mikes Kelemen) ulica 12.

Fűtésre nagyon alkalmas

gépgyaluforgács

minden mennyiségben olcsón kapható a
Ferrum vagongyárban.

„ADRIA“
ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGB EOGRAD
FIÓKIGAZG.: SUBOTICA FRA JEŠE TRG Br. 15.
KÖT: TŰZ, ÉLET ÉS SZÁLLITMÁNY BIZTOSÍTÁSOKAT KARTELEN KIVÜLI LEGELŐNYÖSEBB DÍJTÉTELEK MELLETT!
HELYI KÉPVISELŐK, ÜGYES, MEGBIZHATÓ ÜZLETSZERZŐ TISZTVISELŐK ALKALMAZTATNAK

Elsőrendű száraz
TŰZIFÁT
apritva és házhoz szállítva bármely mennyiségben, továbbá
hasábfát vagonvételekben
azonnali szállításra mérsékelt áron ajánl:
COMMERCIA R. T.
FATELEPE 8474
FATELEP TELEFON: 417.

Lorenz bécsi sebészstanár klinikájának volt operatőrje
Dr. CEZAR KAJON
ORTOPÉDIAL SEBÉSZETI SZAKORVOS
TELEFON 25-29. BEOGRAD Studenička ul. 67.
Rendel 2-4.

Csont- és izületficamok, bennlások, különösen gyermekeknél, hátsontgörbületek, született és szerzett hibák, mint csipőficam, görbe nyak, ludtalp, izület-merevedések, izületgörbületek, csonttörések és ezek következményei, rachitisz és rachitikus elváltozások.

Tűzifa!
I-a bükkhasáb, vegyeshasáb és gömbfa, továbbá baltázott dorong legjobb minőségben wagonba rakva prompt szállítható
Danica Faipar- és Butorgyár Osijek
(Desakera ulica 27.) — Telefon 404.

Budapesten
elsőrendű sarak kávéház forgalmas utvonalon a tulajdonos be-tetsége miatt tíz millió magyar koronéért eladó. Bővebbet
Dr. HALÁSZ LÁSZLÓNÁL, BUDAPEST
Rákóczi-ut 68. szám.

KAIN LAJOS

hangszerkészítő és nagykereskedő
SUBOTICA

Az ország legnagyobb vagona és hangszer raktára. — Részletfizetési osztály.

nov. 20-tól
nov. 22-ig
hétfőtől—
szombatig

Korzó

Ohvet György híres regénye után
Sarah grófnő
filmregény 4 kötetben.
Főszerző: PRANCESKA BERTINI.

Apróhirdetések

Telefonon sem adunk hirdetési árgyakban felvilágosítást.
Apróhirdetés egy sor 3 K, vastagbetűs és csempe
költséggel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K
Apróhirdetéseket felvevő: Szabolcs és Kisdobóvatai
Aleksandra-utca, Lelkesbánya és Schöninger hírlap-
szedő a vasúti park mellett. Vidékre valómonnyi
felvételnek. Előfizetési díj havonta 30 din, egyelőre 90 din
Kérdezőkötetben válaszban megküldés.
Álláskeresők az apróhirdetési díj felet fizetik.

Lifka

nov. 20-161
nov. 21-ig
hétfőtől—
keddig

Vörös keztyű
II. rész: ÉG A RABLÓBARLANG.
November 22-161 23-ig, szerdától—csütörtökig
III. rész: Szenzációs leleplezések.

LEVELEZÉS

Antonius. A könyvek a
kiadóban rendelkezésre áll-
nak. Stara Kanizsa. 8525

FOGLALKOZÁS

Lionnan épült. 3 és 4
vagonos malomba keres-
kek szaktárgy, energikus
és megbízható
főmunkár.

Ugyanott alkalmazást ta-
lál Lanz-éle, 170 HP, jól-
stabil gépben, továbbá ex-
plóziós gépek kezelésében
tartás, benzineróvákolás
és autogénhegesztéshez
erő
főpérez.

Ajánlatok bizuivitány-
masolatokkal és a fizetési
igények megfizetése mel-
lett Székely Bertalan ma-
tomlajdonoshoz
Ada.
Bacska intézendők. 8422

Deutsli optikus és
irodai tisztviselő
székből való új tanácsot
székből mellett felvétetik.
8002

Füszkereskedőknél
vezetett mázó felvétetik
Sugár Nuno végül. 8426

Irodai tisztviselő szer-
nyebb igényekkel levél-
kezelésre felvétetik.
Részletes ajánlatok nyel-
tudás megjelölésével
Nagykereskedés jelző-
zó Pallas hirdető-vallat-
hoz, Jellasičeva-utca 3 in-
tezendők. 8492

Köfaragótanoncunk
szere-
dött néhány jó házból
való új felvétessel Má-
ryányipar. 8463

Külföldi felvétetik. Kra-
mer Antal és Társa. 8446

Melyik utazó, aki egész
Jugoszláviában utazik, fo-
gadnia el megbízást mint
mellékereset, jól jövedel-
mező ruházati cikkből.
Ajánlatokat „Utazó” jelző-
zó alatt a kiadóba kerék. 8494

Gézsége idej
boszniai dió
Kapható legalább 50 kg.
vételre
K 22-50
bruttó nettó helyett
Frankopanska ul. 22.
ZOPF HENRIK-féle
raktárban. 8500

**KÖNYVTÁR
ELADÓ.**
Értékesítés a kiadóhivataltól
ad. 8195

A Városi Színháznak szük-
seke van egy hirdeta-
hölgyre, aki egyben kez-
né a legfeladást is. Mex-
kivántatik a szer horvát,
magyar nyelvismeret, jó és
szép írás és a ciril, latin
írás. Elfoglaltság 9—12.
Él 3—5 és él 7—9-ig, va-
sárnap és imnap is. Jen-
tenkezni lehet az igazga-
tóságánál azonnal. 8521

Házhoz megyek felhív-
ni, harisnyát javítani.
Cim a kiadóban. 8522

Egy józán, rendszerető fő-
munkár és egy segéd-mu-
nár keresek azonnal be-
lépési csere és kereske-
delni malomba. Bránin
Vrh. Baranya. 8534

Feltétlenül megbízható ur-
leány, perfect gyógyszer-
szel praxissal, kondi-
cióval. Ajánlatok „Gyo-
gyász” jelző alatt Deák
Lukács, Mól, továbbit.
8538

Solidus, hesseres, denti-
sches Kinder-Fröhen in wir-
geschicht zu 7 Jahrenen Bu-
ben. Anträge unter „Gute
Behandlung” Schmolka An-
noncen-Bureau Novisad.
8531

Tanoncot felveszek teljes
ellátással. Balog Mihály et-
pészemester, VI. Franko-
panska-ú. 53, Szent Rökus-
sal szemben. 8558

Esztorgályozáshoz esetleg
asztalos azonnal beéhenet
Meznerics, Stara-Kanizsa.

Botiszoika azonnal felvé-
tetik. Stern varrógépraktár
Jellasičeva-utca. 8544

VÉTEL-ELADÁS

Aranyat 60—100 K-ig ve-
szek. Ékszeréért a leg-
többet fizetek. Ékszeréért
kölcsonst követetek. Pá-
tkán, a Lombard-zalaghá-
z volt becsüse, Ivan An-
tonov-utca B. 4 (Hart-
mann-palota, volt Novak-
ház, a vasút mellett). 7949

Egy jókarban levő tuzi
keskendő eladó Táboreszky
Istvánnál, Mopai szűző 146.
szám. 8452

Eladó 1922-beli, erős, hatos
Höferr-utvári magánjára-
garnitúra teljes felszerel-
léssel. Kollár Simon, Li-
bom-utca 15, Bajmok. 8460

Perzsa-szőnyeg 190x105
eladó. Balog Lina, virágüz-
let. 8483

Minden
ajtó megnyílik Ön előtt,
ha cipője „Dedy” ameri-
kaik minőségű terpeni-
nes cipőkéremmel van
biztaltva.
Mindenütt kapható!
Depo:
Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

Eladó stabil benzinhmotor,
4—6 HP, Pleva-gyártmány
Készlet két gépes rendze-
ni gézek összes tartozé-
kaival. Eredeti szivorgyá-
mány, 60 HP Mayer-gyárt-
mány. Stabil gépész ka-
zánnal. 120 HP Räck-gyárt-
mány. Bürger Szilárd, Vel-
Beckerek, Cár Dusanova
56. 8526

Eladók különböző malom-
berendezési gépek. Teljes
olajmalom-berendezés örö-
hajtásra. Teljes géplako-
mánc-műhely berendezés. —
Cseplőkészletek. Hőmér-
gyártmányú hermetag csö-
lőgép. Wertheim-kassa,
hármass számú és minden e-
szakmába vágó gépek. —
Bürger Szilárd, Vel-Be-
ckerek, Cár Dusanova 56.
8529

Egy modern fodrászszel
beldren eladó 25.000 koro-
na havi jövedelemmel. Cim
a kiadóban. 8492

Eladó 10 láncc föld adai ha-
tárban, völgy püachoz há-
rom kilométernyi távolsá-
ra. Érdeklődni lehet Szán-
ló és Viktor gabonakereske-
dőknel, Mel. 8532

Teljes háztartási felszerel-
és: bútor, szőnyeg, edény,
tutányosan eladó; darabon-
ként is. Érdeklődni öv.
Horovitznál, Petrovade-
ka-utca 8. szám. 8499

GUMMIBÉLYEGZŐT bár-
milyen nyelven készit Mel-
nár József Subotica, Fran-
kopanska-ú. 25. Megren-
deléseket a Bácsmegyei
Napló kiadóhivataltól is fel-
vesz.

KÜLÖNFELE

Kölcsonkgyártar megnyit.
Neumann Mór Könyv-
kereskedésében. 7558

HULLADÉKÉRT PENZI.
Legnagyobb napi árban
veszünk: vörös, sárgász,
olom, horganyt, éntőt vas-
hulladékokat Mergenszky és
Tárcsa vaskereskedők
Subotica (a városah áttele-
vésben. Telefon 360. 6028

Sörnyűfél. Ia buk,
nagyobb mennyiségben kan-
nyaló Vuković famegun-
káló-telepen. 8376

Karácsonyi vásár alatt
eredeti olajfestményekre
és műtárgyra 10% en-
kedményt adok. Baog Li-
na virágüzlet Subotica,
Bárany-szűződa mellett;
naponta triss elővívás.
8388

A „Magyar Nyelvör” jóvő
érvölgyamára — 100 korona
ellenében — előfizetést el-
fizoz Balog Kálmán Zag-
reb, Gyorgyicseva-u. 8. H.
8485

Örökbe adnám vagy neve-
lesse négy éves leánygyer-
mekemet jobb házba. A
zvernek beszél magyarul
és németül. Kreiter Etel,
Boegrád, Hotel Srbija,
Poencarova-ú. 3. 8496

Horváthné és Jovanovics
Natalia gyermekruhla és
nőruha szalonja Rudičeva-
u. 2, Csajkás-ház. 8496

Elvesztett a Bene Sudare-
viceva-utcaon egy csomag.
Beesületes megtaláló adia
át a kiadóban, ahol illő ju-
ratomban részesül. 8497

Női kalapokat, sapkákat
készitek 80—100 koronától.
Badaličeva-ú. 5. 8540

Stajer alma
elsőrendű, legutányosabb
árban kapható. — Vidékre
csomagolva szállitok.

Donauer Jenő
Skadarska ul. 4
(a Zöldia-körösnia mellett
levő his-utca). 8444

Műlábak, műkeszek,
egyenestartó
fizikikusított
és j. vité műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.
„Rea” Crem
a legjobb aróápoló szer
KORONA-
GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZ. 593

Mindenki már régen tudja, hogy

RUFF
csokoládégyár

detail üzletében Kralj Aleksandrova ulica, vásárolhatja
A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB
bonbonokat,
teasüteményt,
cukrozott gyümölcsöt.